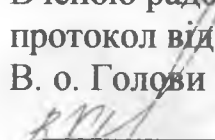

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено
Вченою радою Факультету ПСОА
протокол від 09.11.2022 № 4
В. о. Голови Вченої ради Факультету
 В. М. Краєвський

Методичні рекомендації
до проведення самостійної та індивідуальної роботи
з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної форми навчання)
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Державний аудит; судово-економічна експертиза у
фінансових розслідуваннях»

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях», затвердженої Науково-методичною радою Університету «19» 10. 2022 протокол № 9.

Укладач

Т. М. Міщенко, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та економічного аналізу

Рецензенти

В. А. Тарашенко, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та економічного аналізу

О.П. Колісник, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку та консалтингу

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від 20.10.2022 № 4

Завідувач кафедри аудиту, державного фінансового контролю та економічного аналізу

А. В. Лісовий, д.е.н, професор

Зміст

	Стор.
1. Вступ	4
2. Викладення теоретичних питань навчальної дисципліни	4
3. Завдання для індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	19
4. Рекомендована література	22

Вступ

Самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання є однією з форм організації навчального процесу, яка сприяє оволодінню навчальним матеріалом у позааудиторний час. Самостійна робота відіграє важливу роль у вихованні свідомого ставлення самих здобувачів вищої освіти до оволодіння практичними та теоретичними знаннями. Дуже важливо, щоб здобувачі вищої освіти не лише набували знання, а й оволодівали способами їх самостійного отримання.

Ступінь самостійності під час виконання відповідних завдань виступає критерієм оцінки розвитку інтелектуальних умінь здобувача вищої освіти. При цьому здатність здобувача вищої освіти самостійно, без допомоги викладача, виконувати завдання, яке потребує творчого підходу, свідчить про рівень розвитку його інтелектуальних вмінь.

Окрім практичної важливості самостійна робота має велике виховне значення, оскільки вона формує самостійність не тільки як сукупність визначених вмінь і навичок, але і як рису характеру, що відіграє суттєву роль в структурі особистості сучасного спеціаліста вищої кваліфікації.

Метою самостійної та індивідуальної роботи здобувача вищої освіти денної форми навчання є засвоєння в повному обсязі програми навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях», поглиблене вивчення курсу та послідовне формування самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного спеціаліста.

Виходячи з вищезазначеного, **метою даних методичних рекомендацій** є допомога здобувачам вищої освіти денної форми навчання у вивченні навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях», поглибленні і закріпленні одержаних теоретичних знань та оволодінні основними практичними аспектами організації і методики проведення судових експертиз у справах, пов'язаних з ухиленням від сплати податків.

Зміст самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» полягає в:

- опрацюванні законодавчих актів і нормативно-правових документів, які регламентують призначення та проведення судових експертиз з питань, пов'язаних з ухиленням від сплати податків;
- опрацюванні лекційного матеріалу;
- виконанні тестових завдань;
- вирішенні навчальних ситуацій;
- написанні рефератів.

Самостійна та індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» складається з вивчення теоретичних питань для поглиблення знань за темами робочої програми, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки засвоєння матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. На консультаціях здобувачі вищої освіти можуть отримати відповіді на питання, які викликали труднощі при вивченні; пояснення окремих теоретичних положень або їх практичного застосування. Індивідуально-консультаційна робота із здобувачами вищої освіти проводиться згідно графіка, затвердженого кафедрою.

Викладення теоретичних питань навчальної дисципліни

Тема 1. Фінансові розслідування з питань оподаткування

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття фінансових розслідувань та необхідність їх проведення
2. Суб'єкти проведення фінансових розслідувань з питань оподаткування

Ключові слова і терміни: фінансові розслідування, БЕБ, мета фінансових розслідувань, суб'єкти фінансових розслідувань, ухилення від сплати податків.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Розуміння сутності та необхідності проведення фінансових розслідувань.
2. Передумови, мета та основні завдання фінансових розслідувань.

3. Предмет та принципи фінансових розслідувань.
4. Бюро економічної безпеки як суб'єкт проведення фінансових розслідувань.
5. Мета, цілі та завдання Бюро економічної безпеки проведення фінансових розслідувань.
6. Підслідність Бюро економічної безпеки у проведенні фінансових розслідувань.
7. Міжнародне співробітництво у фінансових розслідуваннях.

Тести для самоконтролю

1. Здійснення фінансових розслідувань дає можливість
 - а). позбавлення злочинців доходу від протиправної діяльності
 - б). позбавлення злочинців мотивації до вчинення нових злочинів
 - в). виявлення злочинних схем і зв'язків, ключових фігурантів, позбавлення злочинних груп фінансування
 - г). всі відповіді правильні
2. Поняття фінансові розслідування тлумачиться як
 - а). розслідування фінансових відносин пов'язаних із злочинною діяльністю
 - б). збирання, закріплення, усебічний розгляд, вивчення фінансової звітності та відстеження фінансових операцій, що спрямовані на виявлення протиправних діянь, пов'язаних з отриманням, використанням або розподілом фінансових ресурсів
 - в). дослідження фінансової інформації з метою виявлення й розслідування злочинів, що містять фінансову складову
 - г). всі відповіді правильні
3. Передумовами для проведення фінансового розслідування можуть бути
 - а). вчинення фінансових злочинів чи наявність фінансової складової у злочині
 - б). виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності
 - в). виявлення злочинних доходів розшук активів і застосування процедури конфіскації активів з використанням заходів забезпечення
 - г). забезпечення проведення фінансового розслідування слідчими детективами оперативними працівниками
4. Головною метою фінансового розслідування є
 - а). вчинення фінансових злочинів чи наявність фінансової складової у злочині
 - б). виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності, зв'язків між джерелами походження грошових коштів і тим, коли вони були одержані та де зберігаються, що може стати доказом та джерелом інформації про злочинну діяльність
 - в). виявлення злочинних доходів, розшук активів і застосування процедури конфіскації активів з використанням заходів забезпечення, таких як зупинення/ арешт
 - г). забезпечення проведення фінансового розслідування слідчими, детективами, оперативними працівниками
5. Ключовими завданнями фінансового розслідування є
 - а). виявлення фінансових злочинів та притягнення винних до відповідальності
 - б). виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності,
 - в). виявлення злочинних доходів, розшук активів і застосування процедури конфіскації активів з використанням заходів забезпечення, таких як зупинення/ арешт
 - г). забезпечення проведення фінансового розслідування слідчими, детективами, оперативними працівниками
6. Одним із принципів фінансового розслідування є
 - а). вчинення фінансових злочинів чи наявність фінансової складової у злочині
 - б). виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності, зв'язків між джерелами походження грошових коштів і тим, коли вони були одержані та де зберігаються, що може стати доказом та джерелом інформації про злочинну діяльність
 - в). виявлення злочинних доходів, розшук активів і застосування процедури конфіскації активів з використанням заходів забезпечення, таких як зупинення/ арешт

г). забезпечення проведення фінансового розслідування слідчими, детективами, оперативними працівниками

7. Основні принципи фінансового розслідування

а). обов'язковість моніторингу руху грошей

б). забезпечення конфіденційності

в). професіоналізм

г). всі відповіді правильні

8. Принцип системності підходів у фінансових розслідуваннях передбачає

а). застосування найбільш новітніх засобів і інструментів у розслідуваннях, міжнародний досвід, використовувати інноваційні технології

б). розгляд предмету фінансового розслідування як системи взаємозв'язаних елементів для виявлення зв'язки між ними

в). забезпечення проведення фінансового розслідування спеціально підготовленими слідчими, детективами, оперативними працівниками

г). використання відкритих та закритих джерел інформації з дотриманням обмежень та процедур, визначених законодавством

9. Принцип забезпечення конфіденційності фінансових розслідувань передбачає

а). застосування найбільш новітніх засобів і інструментів у розслідуваннях, міжнародний досвід, використовувати інноваційні технології

б). розгляд предмету фінансового розслідування як системи взаємозв'язаних елементів для виявлення зв'язки між ними

в). забезпечення проведення фінансового розслідування спеціально підготовленими слідчими, детективами, оперативними працівниками

г). використання відкритих та закритих джерел інформації з дотриманням обмежень та процедур, визначених законодавством

10. Принцип професіоналізму у фінансових розслідуваннях передбачає

а). застосування найбільш новітніх засобів і інструментів у розслідуваннях, міжнародний досвід, використовувати інноваційні технології

б). розгляд предмету фінансового розслідування як системи взаємозв'язаних елементів для виявлення зв'язки між ними

в). забезпечення проведення фінансового розслідування спеціально підготовленими слідчими, детективами, оперативними працівниками

г). використання відкритих та закритих джерел інформації з дотриманням обмежень та процедур, визначених законодавством

11. Принцип адекватності методів та інструментів проведення фінансових розслідувань передбачає

а). застосування найбільш новітніх засобів і інструментів у розслідуваннях, міжнародний досвід, використовувати інноваційні технології

б). розгляд предмету фінансового розслідування як системи взаємозв'язаних елементів для виявлення зв'язки між ними

в). забезпечення проведення фінансового розслідування спеціально підготовленими слідчими, детективами, оперативними працівниками

г). використання відкритих та закритих джерел інформації з дотриманням обмежень та процедур, визначених законодавством

12. Предметом фінансових розслідувань як виду конкретної діяльності є

а). фінансова інформація про злочинну діяльність

б). закономірності формування фінансової інформації про злочинну діяльність і її відображення в системах обліку

в). закономірність використання фінансової інформації в діяльності правоохоронних органів і суб'єктів господарювання у протидії злочинам

г). всі відповіді правильні

13. Чи вірне твердження, що фінансове розслідування може бути інструментом досудового розслідування у кримінальних провадженнях пов'язаних з одержанням незаконних доходів
- ні
 - так
 - є інструментом досудового та судового розслідування у кримінальних провадженнях
 - правильної відповіді немає
14. Суб'єктом фінансових розслідувань є
- Національна поліція
 - НАБУ
 - СБУ
 - БЕБ
15. Бюро економічної безпеки України виконує функції
- правоохоронну аналітичну допоміжну
 - економічну аналітичну консультаційну
 - інформаційну правоохоронну аналітичну
 - економічну допоміжну консультаційну
16. Завдання державного органу який проводить фінансові розслідування включає
- забезпечення економічної безпеки держави
 - профілактику виявлення й попередження злочинів учинених в економічній сфері
 - виявлення корупційних правопорушень, легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
 - всі відповіді правильні
17. Здійснення фінансових розслідувань дає можливість
- позбавлення злочинців доходу від протиправної діяльності
 - позбавлення злочинців мотивації до вчинення нових злочинів
 - позбавлення злочинців можливості продовжувати злочинну діяльність
 - всі відповіді правильні

Тема 2. Судові експертизи у фінансових розслідуваннях злочинів у сфері оподаткування

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Види судових експертизи у кримінальних провадженнях, пов'язаних з ухиленням від сплати податків
2. Комплексні судові експертизи у кримінальних провадженнях, пов'язаних з ухиленням від сплати податків.

***Ключові слова і терміни:** види судових експертиз ; межі компетенції судових експертів, комплексні експертизи, кримінальне провадження податки.*

Перелік питань для самоконтролю:

1. Криміналістичні експертизи у фінансових розслідуваннях.
2. Технічні експертизи у фінансових розслідуваннях.
3. Трасологічні експертизи у фінансових розслідуваннях.
4. Товарознавча експертиза у фінансових розслідуваннях.
5. Інженерно-технічні експертизи у фінансових розслідуваннях.
6. Комп'ютерні експертизи у фінансових розслідуваннях.
7. Інженерно-технологічні експертизи у фінансових розслідуваннях.
8. Поняття та особливості комплексної експертизи.
9. Предмет та форми комплексної експертизи.
10. Проблеми пов'язані з використанням комплексних експертиз у фінансових розслідуваннях.

Тести для самоконтролю:

1. Криміналістичні експертизи об'єднують
 - а). фінансово-економічні автотранспортні
 - б). трасологічні фототехнічні

- в). будівельні агротехнічні
 - г). біологічні психіатричні
2. До технічних експертиз належать
- а). товарознавча екологічна
 - б). фінансово-економічні автотранспортні
 - в). будівельні агротехнічні
 - г). біологічні психіатричні
3. Які з наведених питань виходять за межі компетенції експерта-почеркознавця?
- а). Чи не дописана літера в конкретному місці досліджуваного документа?
 - б). До якої вікової групи належить автор рукописного тексту?
 - в). Виконано рукописний текст чоловіком чи жінкою?
 - г). Ким виконаний підпис від імені певної особи ним самим чи іншою особою?
4. Предметом будівельно-технічної експертизи є
- а). технічні питання пов'язані з будівництвом реконструкцією та реалізацією житлових та нежитлових об'єктів нерухомості вирішення яких забезпечує встановлення фактичних обставин у кримінальному провадженні
 - б). будівлі споруди а також особливості пов'язані з їх зведенням ремонтом розділом проектуванням експлуатацією
 - в). вартість будівництва реконструкції модернізації реалізації будівельних об'єктів та споруд
 - г). витрати пов'язані з їх зведенням ремонтом розділом проектуванням експлуатацією будівельних об'єктів та споруд
5. Предметом оціночно-будівельної експертизи є
- а). технічні питання пов'язані з будівництвом реконструкцією та реалізацією житлових та нежитлових об'єктів нерухомості вирішення яких забезпечує встановлення фактичних обставин у кримінальному провадженні
 - б). будівлі споруди а також особливості пов'язані з їх зведенням ремонтом розділом проектуванням експлуатацією
 - в). вартість будівництва реконструкції модернізації реалізації будівельних об'єктів та споруд
 - г). витрати пов'язані з їх зведенням ремонтом розділом проектуванням експлуатацією будівельних об'єктів та споруд
6. Клас інженерно-технологічних експертиз об'єднує
- а). експертиза матеріалів
 - б). експертиза речовин та виробів
 - в). дослідження спиртовмісних сумішей
 - г). всі відповіді правильні
7. Які види експертиз використовуються у фінансових розслідуваннях
- а). почеркознавча
 - б). техніко-криміналістична
 - в). трасологічна
 - г). всі відповіді правильні
8. Техніко-криміналістична експертиза документів поділяється на
- а). дослідження реквізитів документів
 - б). дослідження матеріалів документів
 - в). дослідження друкарських форм та їх відбитків
 - г). всі відповіді правильні
9. Експертиза яка встановлює за слідами їх належність до конкретного об'єкта виявляє причини зв'язки виявлених слідів з подіями це
- а). трасологічна
 - б). почеркознавча
 - в). будівельно-технічна
 - г). експертиза рідин що містять спирт

10. Завдання що полягають у виявленні механізму події встановленні часу способу і послідовності дій що призвели до поршення податкового законодавства відносяться до
- діагностичних
 - експертної профілактики
 - ідентифікаційних
 - всі відповіді правильні
11. Особливістю комплексної експертизи є
- має багаторівневий характер
 - має комплексний характер
 - потребує залучення до експертної комісії фахівців з різних спеціальностей
 - всі відповіді правильні
12. Комплексна експертиза це
- експертне дослідження яке здійснюють експерти різних спеціальностей
 - експертне дослідження яке здійснюють декілька експертів однієї спеціальності
 - експертне дослідження яке здійснюють експерти однієї спеціальності з різних експертних установ
 - всі відповіді правильні
13. До основних ознак комплексних судових експертиз відносять
- один предмет дослідження всіма залученими експертами
 - різні об'єкти дослідження але вони пов'язані з предметом дослідження
 - різні методики дослідження об'єктів
 - всі відповіді правильні
14. Предмет комплексних судово-експертних досліджень формують
- фактичні дані вчинення економічного злочину щодо встановлення природи властивостей станів матеріальних об'єктів їх родової (групової) належності
 - джерела походження доходів отриманих злочинним шляхом
 - причини механізму та умов за яких відбулася злочинна подія (явище)
 - всі відповіді правильні
15. Чи вірне твердження що комплексні судово-експертні дослідження здійснюються шляхом інтеграційного використання комплексу спеціальних знань із різних галузей науки техніки мистецтва тощо?
- ні
 - так
 - використання спеціальних знань тільки із різних галузей науки
 - використання спеціальних знань економічної науки

Тема 3. Місце судово-економічної експертизи у фінансових розслідуваннях та її методичні аспекти

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- Поняття судово-економічної експертизи та її значення у розкритті податкових злочинів
- Структурні складові методології судово-економічної експертизи
- Використання загальнонаукових методів у експертних дослідженнях питань, пов'язаних з ухиленням від сплати податків.

***Ключові слова і терміни:** судово-економічна експертиза, принципи, завдання суб'єкти, об'єкти, методичні прийоми.*

Перелік питань для самоконтролю:

- Сучасне тлумачення судово-економічної експертизи.
- Місце та роль судово-економічної експертизи у фінансових розслідуваннях з питань оподаткування.
- Види судово-економічної експертизи за напрямками дослідження та для підтвердження кваліфікації експерта.
- Необхідність виокремлення судової податкової експертизи.

5. Загальна характеристика методу економічної експертизи.

6. Загальнонаукові методи: аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання, абстрагування та конкретизація.

7. Власні методи: розрахунково-аналітичні та документальні.

8. Прийоми дослідження облікової інформації при проведенні економічних експертиз

9. Документальні прийоми експертного дослідження.

10. Методичні прийоми узагальнення, оцінки та реалізації експертного дослідження.

Тести для самоконтролю:

1. Зазначте спосіб перевірки, у ході якої провадиться зіставлення документів різних платників податків за одною операцією:

- а) аналітична перевірка;
- б) взаємний контроль;
- в) зустрічна перевірка;
- г) контрольне порівняння.

2. Найбільш поширений загальнонауковий метод дослідження обґрунтованості господарських операцій за даними синтетичного й аналітичного обліку це

- а) індукції;
- б) дедукції;
- в) конкретизації;
- г) абстракція

3. До процедур судово-економічної експертизи належать:

а) дослідження взаємовідносин суб'єктів і об'єктів права;
б) побудова організаційних, інформаційних моделей об'єктів, що досліджуються в експертизі;

в) співставлення;

г) дослідження документів.

4. Зазначте групи способів і прийомів, що характеризують метод судово-економічної експертизи:

- а) загальнонаукові і розрахунково-аналітичні методичні прийоми контролю;
- б) загальнонаукові і власні методичні прийоми контролю;
- в) органолептичні, розрахунково-аналітичні і документальні методичні прийоми контролю.
- г) власне методичні прийоми та розрахунково-аналітичні.

5. До документальних прийомів експертного дослідження кількох документів належать:

- а) зустрічна, взаємна перевірка;
- б) хронометраж;
- в) лабораторний аналіз;
- г) арифметична перевірка;

6. Методом судово-економічної експертизи є:

а) сукупність дій, спрямованих на суб'єкти контролю;
б) сукупність способів і прийомів які застосовуються за допомогою спеціальних процедур при експертному дослідженні;

в) сукупність елементів за допомогою яких проводять експертне дослідження.

г) сукупність методичних прийомів і способів, які застосовуються експертом-економістом під час дослідження документів та інших матеріалів, наданих йому слідчим або судом.

7. Власні наукові методи дослідження судово-економічної експертизи

а) розрахунково-аналітичні; документальні; органолептичні; узагальнення, оцінювання та реалізація результатів експертизи.

б) статистичні розрахунки; економіко-математичні методи, документальні; органолептичні прийоми;

в) перевірка доброякісності вихідної інформації; спрощення цифрових даних; приведення даних до виду співставлення; обробка планових і звітних даних;

г) визначення середніх і відносних величин; складання аналітичних таблиць та графіків, порівняння, групування показників.

8. Прийоми загальної методики судово-економічної експертизи є

- а) однаковими для всіх видів і форм контролю;
- б) залежними від характеру злочину, місця його скоєння, особливостей документування і обліку операцій, які впливають на оподаткування;
- в) притаманними тільки для проведення експертних досліджень;
- г) однаковими не залежно від характеру злочину, місця його скоєння, особливостей документування і обліку операцій, які впливають на оподаткування;

9. Прийоми часткової методики судово-економічної експертизи є

- а) однаковими для всіх видів і форм контролю;
- б) залежними від характеру злочину, місця його скоєння, особливостей документування і обліку операцій, які впливають на оподаткування;
- в) притаманними тільки для проведення експертних досліджень;
- г) однаковими не залежно від характеру злочину, місця його скоєння, особливостей документування і обліку операцій, які впливають на оподаткування;

10. Під поняттям «методика проведення судової експертизи» слід розуміти

- а) послідовність дій експерта з метою виконання певного завдання;
- б) систему методів експертного дослідження;
- в) результат наукової роботи, що містить систему методів експертного дослідження, які застосовуються в процесі послідовних дій експерта з метою виконання певного завдання;
- г) сукупність прийомів та способів їх застосування в процесі проведення експертного дослідження конкретного об'єкту.

11. Під час проведення експертиз (експертних досліджень) з метою виконання певного експертного завдання експертами не використовуються:

- а) методики проведення судових експертиз
- б) чинні республіканські стандарти колишньої УРСР ;
- в) листи-зауваження Міністерства юстиції України;
- г) науково-технічна, довідкова література

12. Визначення способу проведення експертизи (вибір певних методик, (методів дослідження)) належить до компетенції:

- а). експерта
- б). слідчого-детектива
- в). прокурора, який здійснює нагляд за кримінальним провадженням;
- г). співробітника оперативного підрозділу

Рекомендована література:

Основна: [6; 20-27]

Додаткова: [1-10; 14; 23; 26]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-4]

Міжнародні видання: [8; 9]

Тема 4. Порядок призначення судово-економічної експертизи у фінансових розслідуваннях

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття «об'єкт», «предмет» судово-економічної експертизи.
2. Межі компетенції судового експерта-економіста
3. Взаємодія слідчого та експерта-економіста на завершальному етапі судово-економічної експертизи.

Ключові слова і терміни: суб'єкт призначення, Постанова, Податкове повідомлення-рішення, умови призначення, випадки призначення, структура Постанови про призначення експертизи.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Суб'єкти призначення судово-економічної експертизи в оподаткуванні.
2. Передумови та випадки призначення судово-судово-економічної експертизи у фінансових розслідуваннях.
3. Порядок призначення судово-економічної експертизи працівниками органів ДПС.
4. Процесуальні документи про призначення економічної експертизи їх структура та зміст.
5. Межі компетенції експерта-економіста.
6. Взаємодія слідчого та експерта-економіста на завершальному етапі судово-економічної експертизи.

Тести для самоконтролю:

1. Суб'єкт призначення судово-економічної експертизи – це
 - а) особи до повноважень яких належить визначення необхідності її призначення та документального оформлення цього рішення шляхом винесення постанови або ухвали про призначення СЕЕ;
 - б) особи до повноважень яких належить проводити експертні дослідження;
 - в) учасники судового процесу;
 - г) всі відповіді вірні.
2. Залучення експерта-економіста здійснюється за таких умов (вказати всі вірні відповіді):
 - а) необхідність встановлення фактичних обставин справи, що потребують належного обґрунтування;
 - б) наявність знань з бухгалтерського обліку та інших економічних наук для встановлення фактичних обставин;
 - в) розгляду справи у суді;
 - г) досудового провадження.
3. Підстави призначення СЕЕ визначаються
 - а) обставинами конкретної справи, порушеної проти юридичної або фізичної особи;
 - б) необхідністю отримання доказів по справі, порушеної проти юридичної або фізичної особи;
 - в) податковим слідчим по справі, порушеної проти юридичної або фізичної особи;
 - г) всі відповіді вірні.
4. Відповідно до ПКУ, економічна експертиза проводиться у разі
 - а) коли для вирішення питань, що мають значення для здійснення податкового контролю;
 - б) необхідні спеціальні знання у галузі економіки;
 - в) необхідно отримати докази по справі, порушеної проти юридичної або фізичної особи;
 - г) вірної відповіді немає.
5. Чи може висновок судової економічної експертизи поставити під сумнів висновки, зроблені під час проведення документальних перевірок органами ДПСУ?
 - а) ні;
 - б) так;
 - в) тільки в частині нарахування штрафних санкцій;
 - г) тільки в частині донарахування податків.
7. Судово-економічна експертиза призначається слідчим-детективом
 - а) під час кримінального провадження;
 - б) під час розгляду справ у суді;
 - в) до початку відкриття кримінального провадження;
 - г) всі відповіді вірні.
8. Призначення судово-економічної експертизи слідчим-детективом під час кримінального провадження є
 - а) обов'язковим;
 - б) не обов'язковим;
 - в) обов'язковим для органу БЕБ, у провадженні якого знаходиться кримінальна справа;
 - г) доцільним, з врахуванням обставинами кримінального провадження.
9. Момент призначення судово-економічної експертизи у кримінальному провадженні обирає

- а) керівник органу ДПСУ;
- б) керівник слідчого підрозділу ДПСУ;
- в) слідчий-детектив БЕБ, враховуючи конкретні обставини справи;
- г) особа, проти якої здійснюється розслідування кримінального провадження.

10. Взаємодія слідчого детектива з експертом-економістом передбачає:

- а) контроль дотримання експертом строків проведення експертизи та створення йому необхідних умов для успішного виконання роботи;
- б) ознайомлення слідчого з планом роботи та обраною методикою дослідження;
- в) надання додаткових матеріалів, які необхідні для повного проведення експертного дослідження;
- г) всі відповіді вірні.

4. Який документ є безпосередньою підставою для проведення судово-економічної експертизи:

- а) наказ слідчого;
- б) постанова слідчого-детектива;
- в) Ухвала слідчого судді;
- г) постанова керівника підрозділу слідства ДПСУ.

12. Зазначте, в якій частині Постанови про призначення судово-економічної експертизи викладаються факти справи та обставини, у зв'язку з якими виникла потреба у спеціальних економічних знаннях:

- а) описовій;
- б) вступній;
- в) резолютивній;
- г) додатковій;

13. Зазначте, з яких частин, згідно із процесуальними нормами, складається Постанова про призначення судово-економічної експертизи:

- а) описової;
- б) вступу;
- в) резолютивної;
- г) всі відповіді вірні.

14. Зазначте, в якій частині Постанови про призначення експертизи вказується вид додаткової чи повторної експертизи:

- а) у вступній;
- б) у дослідній;
- в) у описовій;
- г) у результативній.

Рекомендована література:

Основна: [1; 10; 11; 12; 25; 27]

Додаткова: [2; 5; 6; 12; 25; 28]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-4]

Міжнародні видання: [2; 6; 10; 11]

Тема 5. Організаційні аспекти судово-економічної експертизи у фінансових розслідуваннях та її інформаційне забезпечення

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Склад та класифікація матеріалів, що направляються на судово-економічну експертизу слідчим-детективом.
2. Методичні аспекти проведення судово-економічної експертизи в оподаткуванні.
3. Експертиза установчих та організаційно-правових документів платника податків в процесі кримінального провадження.
4. Вимоги до формування питань, які поставлені перед судовим експертом-економістом на дослідження

Ключові слова і терміни: експертна установа, процес підготовки та проведення судово-економічної експертизи, стадії процесу судово-економічної експертизи, процедури судово-економічної експертизи, інформаційне забезпечення, класифікація інформаційного забезпечення.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Організаційні заходи щодо проведення судово-економічної експертизи в експертній установі.
2. Стадії процесу судово-економічної експертизи.
3. Документальне оформлення проведення судово-економічної експертизи в експертній установі.
4. Структура та зміст Плану-графіку судово-економічної експертизи.
5. Строки проведення судово-економічної експертизи.
6. Вимоги до питань, які надаються експертам для проведення судово-економічної експертизи.
7. Попереднє вивчення матеріалів експертом-економістом.
8. Суть інформації, її види та роль в економічній експертизі.
9. Структура інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
10. Основні завдання інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.
11. Складові системи інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи.

Тести для самоконтролю:

1. Економічна інформація — це:
 - а) повідомлення про господарські операції;
 - б) повідомлення про об'єкти експертизи;
 - в) сукупність документів про виробничо-фінансову діяльність платника податків;
 - г) економічні показники.
2. Система інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи – це
 - а) сукупність певних відомостей, які характеризують фактичний стан об'єкта експертного дослідження та його нормативно-правове регулювання;
 - б) сукупність інформації. Яка міститься у матеріалах кримінального провадження;
 - в) сукупність відомостей, які містяться у матеріалах, наданих експерту на дослідження;
 - г) всі відповіді вірні.
3. Одиниця інформаційної сукупності
 - а) реквізити;
 - б) економічні показники;
 - в) масив;
 - г) всі відповіді вірні.
4. Вкажіть стадії процесу експертного дослідження?
 - а) стадія оцінки інтелектуальних і матеріальних доказів судово-економічної експертизи, дослідна стадія, організаційна та узагальнення результатів експертного дослідження;
 - б) підготовча, організаційна, стадія підготовки висновку експерта-економіста
 - в) дослідна стадія, підготовча, організаційно-методична та узагальнення результатів експертного дослідження;
 - г) попередня стадія, організаційна, методична, підготовки висновків експерта-економіста експерта-економіста
5. Стадія узагальнення результатів судово-економічної експертизи передбачає такі етапи:
 - а) систематизація результатів;
 - б) групування результатів;
 - в) складання експертного висновку;
 - г) всі відповіді вірні.
6. До процедур судово-економічної експертизи належать:
 - а) дослідження взаємовідносин суб'єктів і об'єктів права;
 - б) інформаційне забезпечення експертного дослідження;
 - в) побудова організаційних, інформаційних моделей об'єктів, що досліджуються в експертизі;

г) вибір методики експертного дослідження.

7. Зазначте, на якій стадії процесу судово-економічної експертизи відбувається складання календарного плану-графіку проведення експертизи:

- а) підготовчій;
- б) проміжній;
- в) організаційно-методичній;
- г) дослідній.

8. Зазначте, на якій стадії процесу судово-економічної експертизи відбувається попереднє дослідження документів:

- а) організаційно-методична стадія;
- б) стадія узагальнення результатів експертного дослідження;
- в) підготовча стадія;
- г) стадія дослідження.

9. Загальні строки проведення експертиз становлять

- а) 60 календарних днів;
- б) 30 календарних днів;
- в) 90 робочих днів;
- г) 90 календарних днів.

10. Складові системи інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи

а) реквізити, економічні показники, масив;
 б) професійна інформаційна комунікація, пізнавальність інформації, зміст інформаційного забезпечення;

в) професійна інформаційна комунікація, економічні показники; реквізити;

г) всі відповіді правильні.

11. Професійна інформаційна комунікація – це

а) система взаємодії (контактів) між суб'єктами призначення та суб'єктами виконання експертного дослідження;

б) сукупність даних економічного характеру про факти, що дійсно відбулися у виробничій і фінансово-господарській діяльності підприємства і відображені у первинних документах бухгалтерського обліку, облікових регістрах бухгалтерського, оперативного і статистичного обліку, а також у звітності про діяльність підприємства;

в) інформація яка характеризує новизну конкретного підходу, обґрунтовує причину недоліків, зловживань та правопорушень;

г) інформація яка акумулює сукупність даних, відомих раніше (міститься в інших документах).

12. За рівнем пізнавальності джерела інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи характеризуються

а) система взаємодії (контактів) між суб'єктами призначення та суб'єктами виконання експертного дослідження;

б) сукупність даних економічного характеру про факти, що дійсно відбулися у виробничій і фінансово-господарській діяльності підприємства і відображені у первинних документах бухгалтерського обліку, облікових регістрах бухгалтерського, оперативного і статистичного обліку, а також у звітності про діяльність підприємства;

в) інформація яка характеризує новизну конкретного підходу, обґрунтовує причину недоліків, зловживань та правопорушень;

г) інформація яка акумулює сукупність даних, відомих раніше (міститься в інших документах).

13. За змістом інформаційне забезпечення судово-економічної експертизи – це

а) система взаємодії (контактів) між суб'єктами призначення та суб'єктами виконання експертного дослідження;

б) сукупність даних економічного характеру про факти, що дійсно відбулися у виробничій і фінансово-господарській діяльності підприємства і відображені у первинних документах бухгалтерського обліку, облікових регістрах бухгалтерського, оперативного і статистичного обліку, а також у звітності про діяльність підприємства;

в) інформація яка характеризує новизну конкретного підходу, обґрунтовує причину недоліків, зловживань та правопорушень;

г) інформація яка акумулює сукупність даних, відомих раніше (міститься в інших документах).

14. План-графік проведення судово-економічної експертизи містить:

а) календарний фонд робочого часу експерта-бухгалтера на місяць;

б) перелік щоденних робіт експерта;

в) перелік робіт, які виконує експерт у процесі підготовки до проведення експертизи із зазначенням терміну їх виконання;

г) перелік робіт експертного дослідження і термін їх виконання.

15. Не можуть залучатися до виконання обов'язків судового експерта особи:

а) що працюють приватних НІСЕ

б) які не мають практичного досвіду роботи в науково-дослідних інститутах судових експертиз

в) які є працівниками науково-дослідних інститутів судових експертиз

г) що мають судимість

16. Судово-економічна експертиза може бути призначена

а) у справах про адміністративні правопорушення;

б) по кримінальних справах;

в) у справах по вирішенню господарських спорів;

г) всі відповіді вірні.

17. Строк проведення експертизи починається:

а). з робочого дня, наступного за днем надходження матеріалів до експертної установи

б). при надходженні матеріалів до експертної установи

в). з дня складання постанови про призначення експертизи

г). з дня складання висновку експерта

18. Експерт не має право:

а). ознайомлюватися з матеріалами справи, які стосуються предмета експертизи

б). у разі виникнення сумніву щодо змісту та обсягу доручення невідкладно заявляти клопотання органу (особі), який (яка) призначив(ла) експертизу (залучив(ла) експерта), щодо уточнення поставлених експертові питань

в). проводити експертизу без письмової вказівки керівника (заступника керівника) експертної установи, керівника структурного підрозділу

г). указувати у висновку експерта на факти, виявлені під час проведення експертизи, які мають значення для справи, але стосовно яких йому не були поставлені питання, та на обставини, що сприяли (могли сприяти) вчиненню правопорушення

19. Експерту заборонено:

а). передоручати проведення експертизи іншій особі

б). забезпечення безпеки за наявності відповідних підстав

в). викладати письмово відповіді на запитання, які ставляться йому під час надання роз'яснень чи показань

г). одержувати винагороду за проведення експертизи та відповідно до законодавства компенсацію (відшкодування) витрат за виконану роботу та витрат, пов'язаних із викликом для надання роз'яснень чи показань, у разі якщо це не є його службовим обов'язком

20. Експерт не несе кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством:

а). за надання завідомо неправдивого висновку

б). за злісне ухилення від явки до органів досудового розслідування або суду

в). за розголошення даних, що стали йому відомі під час проведення експертизи

г). за відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків

Рекомендована література:

Основна: [14-22; 27]

Додаткова: [3; 4; 10; 11]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-4]

Міжнародні видання: [1-7]

Тема 6. Методика судово-економічної експертизи та дослідження нарахування і сплати окремих податків.

. План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Види судових експертиз, що призначаються у процесі розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів
2. Особливості проведення судово-економічної експертизи з питань нарахування та сплати екологічного податку.
3. Особливості проведення судово-економічної експертизи з питань нарахування та сплати акцизного податку.
4. Особливості проведення судово-економічної експертизи розрахунків з підзвітними особами, направлені у службові відрядження

Ключові слова і терміни: акциз, трансфертне ціноутворення, екологічний податок, акцизні товари.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Криміналістичні видів судових експертиз, що призначаються у процесі розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів.
2. Судово-економічна експертиза у процесі розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів.
3. Товарознавча експертиза у процесі розслідування незаконного обігу автомобілів та інших транспортних засобів.
4. Предмет, об'єкти судово-економічної експертизи розрахунків з підзвітними особами, направлені у службові відрядження.
5. Облікове забезпечення судово-економічної експертизи розрахунків з підзвітними особами, направлені у службові відрядження.

Тести для самоконтролю:

1. На кого покладаються обов'язки збору фактичних доказів щодо ухилення від сплати податків:
 - а) на експерта-економіста;
 - б) на бухгалтера підприємства;
 - в) на слідчого-детектива;
 - г) на адвоката обвинуваченого.
2. Які дії забороняється виконувати експерту-економісту:
 - а) самостійно збирати необхідні матеріали;
 - б) знайомитися з матеріалами кримінальної справи;
 - в) викладати письмово відповіді на питання, які ставляться перед ним під час допиту;
 - г) клопотати про надання додаткових матеріалів
3. Зазначте, які з наведених матеріалів є основними для документального обґрунтування фактів ухилення від сплати податків:
 - а) первинні документи і облікові реєстри, які підтверджують факти ухилення від сплати податків;
 - б) акти документальної перевірки платника податків органами ДПСУ;
 - в) пояснення осіб, причетних ухилення від сплати податків;
 - г) законодавчі та нормативні документи
4. Об'єктами судово-економічної експертизи у справах, пов'язаних з утриманням ПДФО з найманих працівників, є:
 - а) податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку;
 - б) розрахунково-платіжна відомість працівника;
 - в) розрахунково-платіжна відомість (зведена);
 - г) всі відповіді вірні.

5. Судово-економічна експертиза справ, що стосуються розрахунків, пов'язаних із ПДФО, починається з

- а) візуального вивчення документів;
- б) перевірки правової правомочності та статусу документів;
- в) дослідження операцій, які зафіксовані в документах;
- г) перевірки того, чи належать до компетенції експерта-економіста ті питання, що поставлені

до нього

6. Вкажіть першочерговість дій експерта-економіста у дослідження документів, пов'язаних із розрахунками ПДФО найманих працівників

- а) визначення факту застосування податкової соціальної пільги;
- б) перевірка того, чи належать до компетенції експерта-економіста ті питання, що поставлені

до нього;

в) перевірка того, чи стосуються питання поставлені експертів-економісту розрахунків ПДФО найманих працівників

- г) підтвердження сум виплаченого найманим працівникам доходу, з якого утримано ПДФО.

7. Основним прийомом дослідження у процесі судово-економічної експертизи справ, пов'язаних із нарахуванням та сплатою ПДФО є

- а) нормативна перевірка;
- б) аналіз;
- в) арифметична перевірка;
- г) логічна перевірка.

8. Основу методики дослідження експерта-економістом справ, пов'язаних зі сплатою ПДВ є:

а) питання організаційного та методичного характеру, пов'язанні з формуванням, обліком і сплатою суми податкового зобов'язання з ПДВ (особливостей бюджетного відшкодування ПДВ, документального оформлення обліку ПДВ, коригування нарахованих сум у суб'єктів, що перебувають на спеціальному режимі оподаткування, реєстрації платників податку та застосування ними систем оподаткування);

б) питання, пов'язані з формуванням, обліком та відшкодуванням суми податкового кредиту з ПДВ (достовірності відображення операцій за розрахунками з ПДВ в бухгалтерському обліку та звітності, які можуть стосуватися правомірності нарахування податкового кредиту, процесу формування та коригування його суми);

в) питання, пов'язані з нарахуванням, сплатою або відшкодуванням ПДВ (дати виникнення податкових зобов'язань, правильності їх нарахування за певними операціями; відшкодування податку на додану вартість, терміну його сплати, а також специфіки оподаткування окремих операцій та звільнених від оподаткування ПДВ);

- г) всі відповіді вірні.

9. Експерт починає дослідження справ, пов'язаних зі сплатою ПДВ з вивчення

- а) податкових накладних;
- б) реєстру отриманих і виданих податкових накладних;
- в) податкової декларації;
- г) додатків до податкової декларації.

10. Основним прийомом дослідження у процесі судово-економічної експертизи справ, пов'язаних із нарахуванням та сплатою ПДВ є

- а) нормативна перевірка;
- б) аналіз;
- в) арифметична перевірка;
- г) зустрічна перевірка.

11. Основним об'єктом експертного дослідження у справах, пов'язаних із нарахуванням та сплатою ПДВ є

- а) податкові накладні;
- б) реєстру отриманих і виданих податкових накладних;
- в) податкової декларації з ПДВ;

г) податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку.

12. Найбільш поширеними способами ухилення від сплати податку на прибуток є:

- а) заниження обсягів реалізованої продукції (товарів);
- б) приховування грошових коштів, отриманих від реалізації товарів;
- в) завищення собівартості продукції;
- г) всі відповіді вірні.

13. Методика експертного дослідження справ, пов'язаних із нарахуванням та сплатою податку на прибуток може трансформуватися в залежності від

- а) суми заниження податкових зобов'язань;
- б) питань, що виносяться на розгляд експерта;
- в) практичного досвіду експерта-економіста;
- г) термінів проведення експертизи.

14. Якщо перед експертом-економістом ставляться питання щодо правопорушень, пов'язаних з товарно-матеріальними цінностями та їх впливом на визначення податку на прибуток, то йому необхідно досліджувати (вказати всі вірні відповіді):

- а) наявність залишків запасів підприємства, стан незавершеного виробництва на початок і на кінець звітного періоду;
- б) документи на готову продукцію, яка надійшла на склад;
- в) документи для нарахування заробітної плати працівникам виробництва;
- г) правильність проведення розрахунків амортизаційних відрахувань.

15. Якщо експерту-економіст має завдання перевірити правильність, повноту і достовірність доходів і витрат платника податків на загальних підставах, то необхідно звернути увагу на

- а) наявність залишків запасів підприємства, стан незавершеного виробництва на початок і на кінець звітного періоду;
- б) документи на готову продукцію, яка надійшла на склад;
- в) документи для нарахування заробітної плати працівникам виробництва;
- г) правильність проведення розрахунків амортизаційних відрахувань.

Рекомендована література:

Основна: [2; 10; 11; 14-27]

Додаткова: [6; 16; 27]

Тема 7. Висновок експертного дослідження та його використання у фінансових розслідуваннях.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Повідомлення про неможливість надання висновку.
2. Форми висновків та доказове значення висновку експерта у фінансових розслідуваннях

Ключові слова і терміни: висновок експерта; структура та зміст висновку; форма висновку.

Тести самоконтролю:

1. Частина висновку експерта, де описується процес дослідження та його результати, а також дається обґрунтування висновків з поставлених питань, називається:

- а). вступна
- б). дослідна
- в). заключна
- г). резолютивна

2. Зазначте, в якій частині вказуються результати, що впливають з експертного дослідження:

- а) у вступній;
- б) у дослідній;
- в) у результативній;
- г) у висновку дослідження.

3. З яких частин складається Висновок експерта-економіста

- а) вступна, дослідна, мотивувальна;
- б) вступна, дослідна, заключна;
- в) вступна, мотивувальна, заключна;
- г) дослідна, мотивувальна, заключна.

4. З яких частин складається Повідомлення про неможливість надання висновку експерта

- а) вступна, дослідна, мотивувальна;
- б) вступна, дослідна, заключна;
- в) вступна, мотивувальна, заключна;
- г) дослідна, мотивувальна, заключна.

5. Повідомлення про неможливість надання висновку експерта складається у разі

- а) якщо поставлені перед експертом питання виходять за межі його спеціальних знань;
- б) якщо надані експерту матеріали є недостатніми для надання висновку
- в) якщо експерт є пов'язаною особою з фігурантами кримінального провадження.
- г) всі відповіді вірні

6. У вступній частині висновку експерта не зазначається:

- а). найменування експертної установи та/або ім'я, прізвище, по батькові експерта
- б). опис процесу застосовування інструментальних методів дослідження та проведення експертних експериментів

- в). перелік об'єктів, що підлягають дослідженню, та зразків (у разі надходження)

- г). запис про відповідність матеріалів та об'єктів, що надійшли до експертної установи (експерта), матеріалам, зазначеним у документі про призначення експертизи (залучення експерта)

7. У вступній частині висновку експерта зазначаються:

- а). відомості про застосовані методи (методики) дослідження, умови їх застосовування
- б). посилання на ілюстрації, додатки та необхідні роз'яснення до них

- в). дані про експерта (експертів): прізвище, ім'я та по батькові, посада, клас судового експерта, науковий ступінь та вчене звання, освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень, експертна спеціальність, стаж експертної роботи, дата та номер видачі свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, ким видано та строк дії

- г). відомості про експертну оцінку результатів дослідження

8. Дослідницька частина висновку експерта не повинна включати:

- а). відомості про застосовані методи (методики) дослідження, умови їх застосовування
- б). посилання на ілюстрації, додатки та необхідні роз'яснення до них
- в). експертну оцінку результатів дослідження

- г). запис про відповідність матеріалів та об'єктів, що надійшли до експертної установи (експерта), матеріалам, зазначеним у документі про призначення експертизи (залучення експерта)

9. Дослідницька частина висновку експерта повинна включати:

- а). спосіб доставки та вид упаковки досліджуваних об'єктів із зазначенням у необхідних випадках відомостей про те, чи впливав спосіб упаковки на їх збереженість

- б). експертну оцінку результатів дослідження

- в). перелік об'єктів, що підлягають дослідженню, та зразків (у разі надходження)

- г). перелік питань (дослівно у формулюванні документа про призначення експертизи (залучення експерта)), які поставлено на вирішення експертизи

10. Яким з перелічених вимог повинен відповідати висновок експерта-економіста

- а) відповідність процесуальним вимогам;
- б) об'єктивність;
- в) наукова обґрунтованість;
- г) всі відповіді вірні

11. Висновок експерта – це

- а) процесуальний документ, сформований на підставі проведеного дослідження, який дає відповідь на конкретно поставлені питання, пов'язаними із спеціальними знаннями в сфері оподаткування;

- б) процесуальний документ, в якому висловлена думка спеціаліста стосовно фактів правопорушень в сфері оподаткування;
- в) узагальнюючий документ, в якому висвітлено хід та результати експертного дослідження з питань ухилення від сплати податків;
- г) письмова відповідь спеціаліста в сфері оподаткування на поставлені йому питання для експертного вирішення.

Рекомендована література:

Основна: [2; 10; 11; 14-27]

Додаткова: [6; 16; 27; 28]

Інформаційні ресурси і Інтернеті: [1-4]

Міжнародні видання: [1-8]

Завдання для індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Теми рефератів.

1. Форми використання спеціальних знань у фінансових розслідуваннях БЕБ.
2. Місце судово-економічної експертизи в процесі фінансових розслідувань.
3. Види судових експертиз у фінансових розслідуваннях органів.
4. Використання криміналістичної експертизи бухгалтерських документів в роботі слідчих-детективів.
5. Процесуальні особливості проведення судово-економічної експертизи в сфері оподаткування..
6. Склад та класифікація матеріалів, що направляються на судово-економічну експертизу слідчим-детективом.
7. Взаємодія експерта-економіста і слідчого в процесі кримінального провадження з питань ухилення від сплати податків.
8. Методичні аспекти проведення судово-економічної експертизи в оподаткуванні.
9. Експертиза установчих та організаційно-правових документів платника податків в процесі кримінального провадження.
10. Особливості проведення судово-економічної експертизи з питань нарахування та сплати екологічного податку.
11. Особливості проведення судово-економічної експертизи з питань нарахування та сплати акцизного податку.
12. Особливості проведення судово-економічної експертизи трансфертного ціноутворення.
13. Профілактична діяльність експерта-економіста в сфері оподаткування.
14. Способи і форми реалізації пропозицій експерта-економіста.
15. Організаційні заходи щодо проведення судово-економічної експертизи в експертній установі.
16. Складові системи інформаційного забезпечення судово-економічної експертизи сфері оподаткування
17. Використання експертом-економістом неофіційних записів платника податків в судово-економічній експертизі.
18. Роль первинних документів в процесі судово-економічної експертизи в сфері оподаткування.
19. Особливості методики експертного дослідження нарахування і сплати з доходів фізичних осіб.
20. Аналітичний інструментарій судово-економічної експертизи в сфері оподаткування.
21. Обліково-аналітичне забезпечення експертного дослідження розрахунків з ПДВ.
22. Висновок судово-економічної експертизи, його структура, зміст та вимоги до формування.
23. Форми висновків та доказове значення висновку експерта у фінансових розслідуваннях.

Вимоги до оформлення рефератів

Загальні вимоги

Обсяг основної частини реферату повинен становити 10-15 сторінок. Оформлення реферату має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Набір тексту реферату здійснюється на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29-30 рядків на сторінці), друк – на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора – Word Times New Roman чорного кольору. Висота шрифту – 14 мм. Поля: зліва – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм, зверху і знизу – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Кожну структурну частину реферату починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» друкують великими літерами по центру сторінки (без крапки).

Нумерація

Сторінки реферату нумеруються арабськими цифрами (без знака №) у правому верхньому куті аркуша.

Першою сторінкою є титульна, яка включається до нумерації, але не нумерується. На титульному аркуші зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, інститут, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про здобувача вищої освіти, наукового керівника, місто та рік написання реферату. Скорочення в назвах навчального закладу та теми реферату не допускаються.

На сторінці зі змістом зазначається номер початкової сторінки кожної складової реферату. Зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не нумерують.

Текст реферату можна поділяють на розділи, підрозділи (можливо пункти). Кожний розділ починають з нової сторінки.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка великими буквами друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу ставиться крапка. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), за якою у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Наприкінці заголовка крапки не ставлять.

Ілюстрації, таблиці і формули

Фактичні та статистичні дані наводяться в однакових одиницях виміру: абсолютних (грн, дол. США, т, м, шт.) або відносних (%).

До допоміжних матеріалів відносять: ілюстрації (схеми, графіки, креслення тощо), формули, таблиці. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку. Номер, назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією по центру. Наприклад, другий рисунок першого розділу: Рис. 1.2. (назва). Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. За потреби, ілюстрації доповнюють або поясненнями, або коментарем.

Цифрові матеріали наводяться у вигляді таблиць. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» пишуть скорочено, наприклад: «... у табл. 2.1». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації скорочено пишуть слово «дивись». Наприклад: «див. табл. 3.2». Кожна таблиця відокремлюється від тексту одним вільним рядком. Таблиці нумерують у межах розділу. У правому верхньому куті сторінки пишуть слово «Таблиця _._» (номер розділу, номер таблиці в розділі). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею по центру (симетрично до тексту). У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишуть «Продовження табл. _._».

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Заголовки граф слід починати з великих літер, підзаголовки – з малих (якщо вони складають одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони самостійні). Висота рядків – не менше 8 мм. Бажано, щоб заголовок кожної таблиці був коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф, чітко зазначати одиниці виміру показників. Лаконічності потребують назви боковика. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик. При значній кількості граф таблицю можна поділити на частини і розмістити одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється у графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (-).

Формули нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Якщо формула не вміщується в один рядок, її слід перенести після знаків: (=), (+), (-), (x), (:).

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Загальні вимоги до цитування такі:

- текст цитати починається та закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

- цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні авторського тексту позначається трьома крапками, які можуть ставитися на початку, всередині та в кінці цитати;

- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

- при непрямому цитуванні (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним щодо думок автора, коректним в оцінюванні його результатів і робити відповідні посилання на джерела;

- цитування повинно бути оптимальним, враховуючи, що надмірне цитування створює враження копійливості, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу.

Рекомендується робити посилання на останні видання авторів, публікації, з яких запозичені матеріали або окремі результати. На більш ранні видання можна посилатися у тих випадках, коли праці, в яких міститься необхідний матеріал, не перевидавалися.

Наприкінці реферату наводиться список використаних джерел до 10 найменувань. До списку літератури включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Література іноземними мовами наводиться в кінці списку.

При складанні списку використаних джерел необхідно дотримуватися Державного стандарту – ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з поправками (код УКНД 01.140.40)

Основними елементами бібліографічного опису є інформація про: автора; назву твору; вид видання (за потреби – про перевидання чи переклад); місце видання, видавництво; рік видання та обсяг публікації. Список розміщують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або першої

літери назв творів. Можна також розміщувати джерела у списку за порядком посилань на них у тексті.

Авторів, які мають однакові прізвища, наводять за алфавітним порядком їхніх ініціалів, а праці одного автора – за першими буквами назв його праць. Література, яка видана різними мовами, розміщується у такий спосіб: спочатку тексти, написані кирилицею, а потім – латиницею.

Якщо у рефераті використано праці, які розповсюджено на правах рукопису (кандидатські, докторські дисертації, автореферати дисертацій), то при бібліографічному описі використовують інформацію, подану на титульному аркуші.

Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки (крім газетних статей і випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга цифра – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

7.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (Редакція від 30.09.2016). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov). (дата звернення: 18.12.2017).

2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. № 322-VIII (Редакція від 30.04.2017) // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov). (дата звернення: 18.12.2017).

3. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04. 2012 р. № 4651-VI (Редакція від 18.11.2016). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

4. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (Редакція від 03.09.11.2022). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

5. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII (Редакція від 01.01.2022). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

6. Про Бюро економічної безпеки України. Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX (Редакція від 01.01.2022). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

7. Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 № 595 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

8. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів. Наказ Міністерства юстиції України 03.03.2015 № 301/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

9. Про Координаційну Раду по проблемам судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Положення затверджене Постановою Кабміну України від 16.11.1994 р. № 778. (Редакція від 16.11.2012). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

10. Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз. Наказ Міністерства юстиції України від 02.10.2008 р. №1666/5 (Редакція від 03.07.2015). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov). (дата звернення: 18.12.2017).

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV(Редакція від 11.06.2017). // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov).

12. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 08.01.1998 р. № 53/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www.zakon5.rada.gov](http://www.zakon5.rada.gov)

13. Реєстр методик проведення судових експертизи Міністерства юстиції України // База

даних «Законодавство України»/ВР України. URL :[http:// www. rmpse.minjust.gov.ua](http://www.rmpse.minjust.gov.ua)

14. Герасимович А.М. Судово-бухгалтерська експертиза. Ніжин, 2018 156 с.

15. Топоркова О.В., Акімова Н.С. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. Посіб. у структурно-логічних схемах. Харків. : ХДУХТ, 2018, 393с.

16. Шарманська В.М., Шарманська С.О., Головка І.В., Головка В.І. Судово-економічна експертиза. Київ, 2018. 421 с.

17.Нестор Н.В. Судові експертизи у процесуальному праві України. Київ, 2019. 424 с.

18.Туркот Н.С. Експертизи у кримінальному провадженні. Київ, 2020. 308 с.

Допоміжна:

1. Аніщенко О.В., Хомутенко О.В. Класифікація судових економічних експертиз на сучасному етапі розвитку судової експертизи. Криміналістика и судебная экспертиза. 2018. Том 18. С. 257-263.

2. Дуфенюк О.М. Досвід Польщі стосовно участі судового експерта у кримінальному провадженні // Науковий вісник 15.02.2018. URL.: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyku/nvsvy/01_2018/30.pdf

3. Лакуста О.М Особливості судово-експертної діяльності в Україні та США, 2018р., URL.: https://dsum.edu.ua/upload/doc/konf_27.02.2018_3.pdf

4. Мисака Г. В. Теоретико-організаційні засади підвищення ефективності проведення судово-бухгалтерської експертизи // Матеріали економічного форуму. URL : http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu

5. Педь І. Інструменти оскарження висновків судової експертизи. URL : <https://uba.ua> > 2019-05-28 - (назва з екрану)

6. Романів С.Р., Будник Л.А., Саченко С.І. Судово-економічна експертиза в Україні: її економічна суть та кадрове забезпечення. // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2018. Випуск 23. С. 343-349

7. Федчишина В. В. Методика судово-бухгалтерської експертизи і підходи до визначення. URL : <eztuir.ztu.edu.ua/1786/1/36.Pdf>. (назва з екрану).

8. Федчишина В. Особливості призначення судово-економічної експертизи з питань обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами. // Підприємництво, господарство і право. – 2019, Вип. №5 С. 318-321

9. Шрамко О. Можливості судово-економічних експертиз при розслідуванні окремих корупційних злочинів // Актуальні проблеми правознавства. 2019 р. Випуск 1 (17). С. 162-169.

10. Фінансові розслідування у сфері протидії легалізації злочинних доходів в Україні: метод. рек. / С. С. Чернявський, О. Є. Користін, В. А. Некрасов та ін. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 164 с.

11. Гула Л. Теоретичні основи проведення комплексних судових експертиз. // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2018. Випуск 67. С. 125-129.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Сайт Міністерства юстиції України URL :<https://minjust.gov.ua/>

2. Сайт Бюро економічної безпеки. URL : <https://esbu.gov.ua/>

3. Сайт Київського науково-дослідного інституту судових експертиз URL :www.kniise.com.ua/

4. Сайт журналу «Будні експерта». Незалежний інститут судових експертиз. URL : www.nise.com.ua

Міжнародні видання:

1. Council of Europe, the European Commission for the Efficiency of Justice, European Judicial Systems, 2012, raport dostępny na stronie: <http://euromed-justice.eu/document/coe-2012-european-judicial-systemsediton-2012-2010-data-efficiency-and-quality-justice>

2. P. Girdwoyń, Opiniabiegłego w sprawachkarnych w europejskim systemie prawnym. Perspektywy harmonizacji, Warszawa 2011, s. 71

3. G. Popa, I. Necula, Study on expert status in the European judicial systems, InternationalJournalofJuridicalSciences, no. 3(2013), s. 161.

4. B. Keulen, N. Kwakman, Experts and expert register In Europe. The national and the international level, URL <http://legalresearchnetwork.eu/wpcontent/uploads/2011/10/>

РЕЦЕНЗІЯ
на методичні рекомендації
до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни
«Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» для
підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Державний аудит; судово-економічна
експертиза у фінансових розслідуваннях»

Методичні рекомендації до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» включають в себе список теоретичних питань і завдань, що охоплюють основні теми даного курсу і дозволяють здобувачам вищої освіти глибоко засвоїти матеріал дисципліни. У методичних рекомендаціях чітко визначені та детально описані вимоги до виконання самостійної та індивідуальної роботи, її структури, змісту, оформлення.. Наведений у розділі «Викладення теоретичних питань навчальної дисципліни» докладний теоретичний матеріал сприяє самостійному вивченню окремих питань дисципліни, дозволяє здобувачам вищої освіти більш чітко представляти зв'язок між теоретичним і прикладним рівнем даної дисципліни. Також вказана література, до якої здобувач вищої освіти може звернутися для отримання додаткових відомостей з курсу. Методичні рекомендації до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» розроблені на високому науково-методичному рівні, відповідають навчальному плану і програмі з даної дисципліни. Зазначені методичні вказівки рекомендуються до друку та використання у навчальному процесі.

Рецензент

В.А. Тарашенко, к.е.н., доцент кафедри
аудиту державного фінансового контролю
та аналізу

РЕЦЕНЗІЯ
на методичні рекомендації
до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни
«Судові експертизи у фінансових розслідуваннях»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Державний аудит; судово-економічна експертиза у
фінансових розслідуваннях»

Навчальна дисципліна «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» є складовою циклу дисциплін, які формують майбутнього спеціаліста для роботи в органах ДПСУ. Для оволодіння навчальним матеріалом поза аудиторними заняттями програмою дисципліни передбачена самостійна робота здобувачів вищої освіти, яка підвищує рівень їх підготовки та розкриває індивідуальні творчі здібності.

Методичні рекомендації охоплюють всі теми дисципліни, які об'єднані у змістові модулі, містять такі структурні елементи:

1. Вступ.
2. Викладення теоретичних питань навчальної дисципліни.
3. Методичні матеріали, що дають можливість здобувачам вищої освіти проведення самоконтролю.
4. Ключові слова і терміни.
5. Питання для самоперевірки.
6. Тести для самоконтролю.
7. Завдання для самостійної роботи.
8. Рекомендована література.

В Методичних рекомендаціях реалізується принцип послідовного і логічного викладення теоретичного матеріалу у поєднанні з практичними завданнями у вигляді навчальних ситуацій. Такий підхід забезпечує закріплення лекційного матеріалу навчальної дисципліни, а також сприяє розвитку творчого мислення, пізнавальної мотивації та формуванню навичок самостійного поповнення та оновлення знань з навчальної дисципліни.

Рецензовані Методичні рекомендації до проведення самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Судові експертизи у фінансових розслідуваннях» відповідають вимогам методичного забезпечення вищого навчального закладу, сприяють отриманню необхідного обсягу знань з дисципліни, вмінню використовувати навички самостійної роботи для оволодіння теоретичним та практичним матеріалом курсу. Вказані методичні рекомендації рекомендуються для використання у процесі підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент

О.П. Колісник, к.е.н., доцент
кафедри обліку та консалтингу